

Na podlagi 11., 12. in 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13 in 32/16) in 16., 106. in 109. člena Statuta Občine Šmartno pri Litiji (Uradni list RS, št. 33/03, 106/03, 34/04) je Občinski svet Občine Šmartno pri Litiji na svoji 12. redni seji dne, 19.10.2016 sprejel

O D L O K
o razglasitvi cerkve svetega Antona Padovanskega v Veliki Štangi
za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen
(namen razglasitve)

Z namenom, da se ohranijo umetnostnozgodovinske, arhitekturne, kulturne in arheološke vrednote in se zagotovi nadaljnji obstoj, se za kulturni spomenik lokalnega pomena z lastnostmi arhitekturnega spomenika razglasi enota dediščine: Velika Štanga-Cerkev sv. Antona, EŠD 2565.

Spomenik je zavarovan z namenom, da se:

- ohraniti njegov sakralni pomen in raba;
- ohrani neokrnjenost arhitekturnih, likovnih in zgodovinskih vrednot;
- poveča pričevalnost kulturnega spomenika;
- predstavi kulturne vrednote spomenika in situ in v medijih;
- vzpodbudi učno – predstavitveno in znanstveno delo.

2. člen
(lastnosti spomenika)

Lastnosti, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik lokalnega pomena:

Po Valvasorju je temeljni kamen za cerkev leta 1677 položil stiški opat Maksimilijan. V novo cerkev so vključili nižji gotski prezbiterij, vendar so leta 1771 cerkev temeljito prezidali in povečali. Ponovno so cerkev prezidali leta 1880, 1894 so nadzidali zvonik, cerkveno pročelje pa je po načrtu Feliksa Tomana pozidal zidarski mojster Jakob Hočevnar. Novo kapelo nasproti zakristije je leta 1901 sezidal mojster Martin Povše iz Šmartnega. Cerkev ima tloris v obliki križa s triosminskim prezbiterijem. Skozi lopo pod pročeljem vodijo v cerkev trije vhodi, srednji v ladjo, levi v kapelo Matere božje in desni v kapelo sv. Jožefa.

Do prezidave leta 1880 so bili vsi trije oltarji v cerkvi baročni, takrat so jih prodali: glavnega na Selo pri Višnji gori, stranska in prižnico pa v Leskovec pri Višnji gori. Nove tri marmorne oltarje je izdelal Feliks Toman iz Ljubljane, glavnega leta 1885, stranska pa 1889; oltarne kipe je izdelal Ivan Zajc. V osrednji niši glavnega oltarja je kip sv. Antona Padovanskega s starega oltarja iz leta 1677, ob njem kipa apostolov Petra in Pavla, ob strani pa še kipa apostolov Simona in Jude Tadeja. Leseni oltar v spovedni kapeli je delo Josipa Grošlja iz Selc iz leta 1903. Dva oltarja sta v kapelah ob zvoniku, levi je posvečen sv. Jedrti osrednji kip Lurške Matere božje s kipoma sv. Lucije in sv. Neže ob straneh; desni je posvečen sv. Antonu, ob njem kipa sv. Erazma in sv. Avguščina.

Na glavnem oltarju je oljna slika sv. Antona delo Andreja Herrleina (1739-1817).

Stenske poslikave v ladji in kapelah ob zvoniku so delo Antona Cebeja.

Božji grob je delo Štefana Šubica iz leta 1872; Križev pot na platnu je naslikal leta 1872 Miroslav Tomc iz Šentvida, njegove slike tudi na banderah in sliki Srca Jezusovega in Marijinega rojstva v prezbiteriju.

3. člen
(lokacija in obseg spomenika)

Cerkev stoji na vzhodnem robu naselja na parc. št. 528, k.o. Štanga.

Vplivno območje spomenika obsega parcele: št.: 526, 491/9-cesta, 533, 535, 534, 529, 536/1536/2, 530/1, 527/3, 527/1, 527/7, 528, vse k.o. Štanga.

Meje spomenika in vplivnega območja so vrisane na digitalnem katastrskem načrtu v merilu 1:2880 in na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000.

Izvirnika načrtov z zarisom varovanega območja, ki sta sestavni del tega odloka, hrani Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana (v nadaljevanju ZVKDS, OE Ljubljana).

4. člen (varstveni režim)

Za kulturni spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- celostno ohranjanje varovanih kulturnih, zgodovinskih, umetnostnih, arhitekturnih in arheoloških vrednot spomenika v njihovi izvornosti in neokrnjenosti, tako na zunanjsčini kot v notranjsčini z vso originalno stavbno in slikarsko opremo;
- redno strokovno vzdrževanje in obnavljanje spomenika in njegovih delov ter vseh ovrednotenih in ohranjenih izvornih prvin arhitekturne zasnove zunanjsčine in notranjsčine spomenika ter notranje opreme po načelu ohranjanja izvorne lege, oblike, konstrukcijskih elementov, materialov, struktur in barvne podobe;
- prepoved spreminjanja varovanih vrednot izvorne arhitekturne zasnove zunanjsčine in notranjsčine z rušenjem, odstranjevanjem, kot tudi z nadzidavo, prezidavo in dodajanjem posameznih prvin;
- v primeru okrnitve spomenika ali njegovega varovanega dela, je potrebno zagotoviti strokovno prenovno in vzpostavitev stanja pred posegom, oziroma prvotnega stanja na stroške povzročitelja;
- zagotavljanje ustrezne namembnosti celote in posameznih delov v skladu z varovanimi vrednotami spomenika in njegovo osnovno namembnostjo;
- zagotavljanje dostopa javnosti v obsegu, ki ne ogroža varovanja spomenika ter pravic lastnika;
- pri funkcionalnem posodabljanju objekta in dostopa gibalno oviranim, je potrebno varovane sestavine spomenika ohranjati v največji možni meri;
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta za večje posege v spomenik ali njegovo celovito prenovno.

V vplivnem območju kulturnega spomenika velja varstveni režim, ki določa:

- podreditev posegov ohranjanju, sanaciji in prenovi varovanih lastnosti prostora;
- ohranjanje nepozidanosti odprtega prostora z ohranjanjem tradicionalne rabe prostora;
- prepoved postavljanja objektov trajnega ali začasnega značaja, vključno z nadzemno ali podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v izjemnih primerih, ki jih s predhodnim kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS OE Ljubljana;
- prepoved vseh posegov v plasti vplivnega območja, razen pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem zavoda.

Za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali vplivno območje so v skladu z 28., 29. in 30. členom ZVKD-1, potrebni kulturnovarstveni pogoji in na njihovi podlagi kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

5. člen (ukrepi za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in za primer oboroženega spopada)

Ukrepi za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in za primer oboroženega spopada:

- priprava ocene protipotresne in poplavne ogroženosti;
- izdelava arhitekturnih izmer stavb.

Zakon določa, da morajo biti nepremični spomeniki označeni v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11).

6. člen (zaznamba statusa kulturnega spomenika)

Na podlagi tretjega odstavka 13. člena ZVKD-1 pristojni organ na parceli iz prvega odstavka 3. člena tega odloka v zemljiški knjigi po uradni dolžnosti zaznamuje status kulturnega spomenika, na parcelah iz drugega odstavka 3. člena tega odloka pa status vplivnega območja.

Pristojni organ mora v treh mesecih po uveljavitvi tega odloka izdati lastniku spomenika odločbo o varstvu na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 7/99).

Odločba iz prejšnjega odstavka določa pogoje za raziskovanje, načine vzdrževanja, pogoje za posege, fizično zavarovanje, pravni promet, način upravljanja in rabe spomenika, dostopnost spomenika za javnost in časovne okvire dostopnosti, posamezne druge ukrepe in prepovedi za čim bolj učinkovito varstvo spomenika.

Varstveni režim lahko omejuje lastninsko pravico le v obsegu, ki je nujen za izvajanje varstva spomenika.

7. člen
(kršitve)

Za kršitev določb tega odloka veljajo kazenske določbe od 125. do 127. člena ZVKD-1.
Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za področje kulturne dediščine.

8. člen
(uveljavitev odloka)

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 617-03/2015

Datum: 19.10.2016

Župan Občine Šmartno pri Litiji
Rajko Meserko